

TERMÍN: 01.07.2021

xx21499xx
Recenzia B
Ildiko Pathóvá
ildiko.pathoova@minedu.sk

Prosím nezasahujte do tejto tabuľky

RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Ildikó Pathóová, hlavný štátny radca, odbor celoživotného vzdelávania, MŠVVaŠSR**

NÁZOV MATERIÁLU: **Marečku, podejte mi pero**

TYP VÝSTUPU*[1]: **Komentár**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo financií SR - Inštitút finančnej politiky**

AUTORI/KY: **Ľuba Habodászová, Ivana Studená;**

SPOLUAUTORI/KY: - - ; - - ; - - ; - -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **1**

PRIPOMIENKY:

P.č .	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Strana č.1 –prvý odsek	Slovné spojenie „ďalšie vzdelávanie nízkovzdelaných“ navrhujem doplniť slovom „dospelých“	Termín „ďalšie vzdelávanie“ v zmysle zákona č. 568 / 2009 Z. z o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov nerozlišuje dospelého či nepľnoletého účastníka vzdelávacieho procesu; nakoľko	Pripomienka akceptovaná.

			popri názvu komentára sa uvádza aj zameranie problematiky na „Formálne vzdelávanie dospelých na Slovensku“, považujem za dôležité upriamiť pozornosť čitateľa zdôraznením cieľovej skupiny, na ktorú sa problematika komentára zameriava	
2	Názov grafu č.2	„Odborový nesúlad“ navrhujem zmeniť na „nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami“	Presný anglický názov citovaného zdroja excel súboru je nasledovný: Horizontal_Skills_Mismatch_Rate_by_FoE (total economy) - nakoľko slovenský preklad zakotvený v Oznámení komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov v dokumente „NOVÝ PROGRAM V OBLASTI ZRUČNOSTÍ PRE EURÓPU“ hovorí o nesúlade medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, odporúčam pre správnosť pochopenia problematiky zručností venovať sa tejto téme s rovnakou terminológiou.	Pripomienka neakceptovaná. Horizontal skill mismatch je v medzinárodnej literatúre počítaný ako nesúlad medzi ukončeným študijným odborom zamestnaného jednotlivca a povoláním (skupinou povolání) najbližšou k danému odboru (uvádzame v poznámke pod čiarou č. 4 s odvolávkami na literatúru). Z toho dôvodu nie je možné technicky hovoriť o miere nesúladu na úrovni zručností, aj keď je to želaný cieľ. Jediný nám známy nástroj, ktorý mapuje nedostatok a nadbytok zručností na trhu práce jednotlivých krajín je OECD Skills for Jobs, ktorý využíva O*NET klasifikáciu zručností v jednotlivých povolaniach (avšak nie vo vzťahu k dosiahnutému vzdelaniu). Pre ilustráciu problematiky nesúladu medzi vzdelávaním a potrebami trhu práce považujeme experimentálne štatistiky Eurostatu, tak ako ich uvádzame, za dostatočné napriek vyššej pozornosti, ktorú si táto téma vyžaduje aj s ohľadom na možné nejasnosti ohľadom terminológie a metodológie merania.

3	Box 1	Slovné spojenie: informálne vzdelávanie je nesprávne, odporúčam použiť informálne učenie (sa)	V odkaze č.5 uvedený dokument v anglickej verzii používa termín „informal learning“ – Štatistický úrad SR tento termín používa v štatistickom zisťovaní AES 2016 ako „nevýučbové vzdelávanie“, pričom zo zistenia vyplýva, že „V roku 2016 sa nevýučbového vzdelávania zúčastnilo 2 693,1 tis. osôb vo veku od 18 do 64 rokov.“ (str. č. 20). Terminológia formálne a neformálne vzdelávanie a informálne učenie sa je ukotvené napr. v Odporúčaní rady EU z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa (2012/C 398/01).	Pripomienka akceptovaná.
4	Strana č. 4 poznámka č.12	Tvrdenie“ Ide o ISCED 5, u nás je v tejto kategórii len štátny vzdelávací program pre konzervatóriá“ nie je celkom presné	Programy nadstavbového štúdia sú určené pre absolventov stredného odborného vzdelávania a vedú k vysvedčeniu o maturitnej skúške. Programy kvalifikačného vzdelávania vedú k získaniu druhého vysvedčenia o maturitnej skúške, pozostávajúcej z odbornej zložky maturitnej skúšky. Programy zdokonaľovacieho štúdia nevedú k novej kvalifikácii. Programy špecializačného a vyššieho odborného štúdia sa ukončujú	Pripomienka akceptovaná.

			<p>absolventskou skúškou a absolventi získavajú vysvedčenie o absolventskej skúške, absolventský diplom a titul „diplomovaný špecialista“ (DiS). Programy postsekundárneho vzdelávania vedú k získa Programy postsekundárneho vzdelávania vedú k získaniu odborných kvalifikácií na úrovni 4 - 5 národného kvalifikačného rámca – SKKR 4 - 5. (viď. PRIRAĎOVACIA SPRÁVA 2017: https://www.minedu.sk/slovensky-kvalifikacny-ramec-a-narodna-sustava-kvalifikacii/)</p>	
5	Autorské zmeny	V celom dokumente sme zmenili terminológiu „účasť na vzdelávaní dospelých“ na „účasť dospelých na vzdelávaní“.	Slovné spojenie „Účasť dospelých na vzdelávaní“ lepšie komunikuje dostupnosť vzdelávania počas celého života všetkým záujemcom. Pôvodný termín („účasť na vzdelávaní dospelých“) evokuje existenciu paralelného systému vzdelávania pre dospelých, čo je v rozpore s logikou a odporúčaniami komentára.	
6		Upravený text odseku týkajúci sa formálneho vzdelávania.	Spresnenie úlohy formálneho vzdelávania pre trh práce v kontexte celoživotného vzdelávania a	

			doplnenie definície rekvalifikácie v ppč na základe súčasnej legislatívy.	
7		Doplnenie textu a zdroja v Boxe 3 pre zdôraznenie potreby neformálneho vzdelávania v oblasti základných zručností pre potreby druhošancového vzdelávania.	Aplikačná prax ukazuje, že neúspech v DŠV je často dôsledkom absencie základných zručností, ktorá znemožňuje účastníkom úspešné absolvovanie týchto kurzov.	
8				
9				
10				

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Komentár autoriek Ľuby Habodászovej a Ivany Studenej s názvom „Marečku, podejte mi pero“ z hľadiska odborného a technického spracovania zahŕňa obsahovo bohatý odborný prehľad kľúčových otázok problematiky vzdelávania dospelých, pričom kladie dôraz na uplatniteľnosť absolventa na trhu práce pri výstupe z formálneho systému vzdelávania.

Z hľadiska analytického spracovania komentár obsahuje zrozumiteľnú analýzu prezentovaných dát a formuluje zreteľné závery z nich vyplývajúce. Úzko špecifikovaná oblasť formálneho vzdelávania dospelých osôb potrebuje upriamiť pozornosť aj na viaceré alternatívy prepájania a priechodnosti systému s neformálnym vzdelávaním dospelých. Verejnú diskusiu je žiaduce rozvíjať aj smerom na rozlíšenie dosiahnutého stupňa vzdelania a dosiahnutej úrovne kvalifikácie, ktorá je v SR od roku 2017 prepojená aj s národným kvalifikačným rámcom SKKR a s Európskym kvalifikačným rámcom. Cieľom nového programu v oblasti zručností pre Európu je hovoriť o nesúlade medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami vo všeobecnosti, odborový nesúlad prezentovaný v tomto materiáli sa zameriava na výstupy

z formálneho systému vzdelávania a upozorňuje na limitujúce faktory dostupných dát a na rozdielne základy metodológie zberu dát.

Z hľadiska prínosu ide o nový, aktuálny pohľad na vymedzenú problematiku vzdelávania dospelých na Slovensku s cieľom upozorniť na problém veľmi nízkej účasti dospelých populácie na vzdelávacích aktivitách a tiež na limitujúce faktory formálneho systému vzdelávania SR pre vzdelávanie dospelých.

Ďakujem za akceptovanie a zapracovanie mojich pripomienok.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.